

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron; za četrta leta 2 kron; ista naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Mi Slovenci.

Ta izraz je zelo običajen, pa zdi se nam, kakor če bi ga nekateri neopravičeno rabili. Če ta izraz rabi kmet, ki ne zna drugega jezika nego slovenski, je samoobsebi umevno, da je opravičen do izreka „mi Slovenci“, kajti on s tem misli na slovenski rod, zlasti kmetški stan.

Ako pa ta izrek rabi dijak, vojak, obrtnik, trgovec, duhovnik, odvetnik, profesor itd., to je izobražen človek, vešč tudi drugega jezika, ne vem, ali je tak Slovenec v vsakem slučaju popolnoma opravičen rabiti izrek „mi Slovenci“.

Poglejmo si dijaka! Rodila ga je slovenska mati, vzgojil ga je oče Slovenec, a ko vstopi v šolo — v višjo šolo, kjer ga poučuje učitelj Nemec — marsikateri dijak ni več v duhu čist — vcepljeno mu je včasih že mnogo neslovenskega značaja. Nastane iz njega včasih neka zmes, katera se ne more več ponašati z onim duhom, ki mu ga je vcepil oče Slovenec. V mnogih slučajih se pripeti, da je tak mlad Slovenec v družbi sošolcev nemškega rodu. Ti slavijo svoj jezik, svoje običaje — a on osamljen se ne upa ali se sramuje svojo narodnost pokazati, svoj jezik zagovarjati. Ali ta mladenič sme s čisto vestjo reči „mi Slovenci“? Ne vem.

Ravnotako se zgodi večkrat z vojakom! Kmetški fant, oblečen v vojaško suknjo, dobiča največkrat pouk v tujem — nemškem — jeziku. Privadi se temu jeziku. — Posledica je, — da dokler je v vojaški službi, govori le nemški. Pozneje se pa njegova govorica vsled nemškarjenja izpremeni v neko mešanico, katera ni ne slovenščina ne nemščina. — Tak jezik potem govori doma, ko se k svojim staršem vrne. Ali bi ga ne morala pravzaprav vest nekoliko peči, ako z drugimi — res narodnimi sorojaki obpriliki, recimo ob kupici vina kliče „mi Slovenci“. Kdo ve, ali ne!

O obrtniku in trgovcu vemo, da isti, ako ravno so sinovi slovenskih kmetov, če so bili v tujini, bodisi v delu, pouku ali službi, potem v mnogih slučajih le nemški govorijo, posebno nasproti uslužbencem, če so že sami svoji gospodarji. Ne sliši v prodajalni, kjer je trgovec bivši slovenski kmetški sin, slovenskih ukazov nasproti uslužbencem, sliši pa tuj jezik, v katerem zapoveduje. Ravnotako marsikateri obrtnik. Izjema je včasih le, ako je uslužbenec trd Slovenec, popolnoma nevešč tujega jezika; tedaj se sliši v slovenščini ukaz ali nagovor. — Ali trgovci in obrtniki, ki svoj materin jezik tako malo cenijo, smejo, ne da bi jim rdečica v obraz prišla, ponosno zaklicati „mi Slovenci“. Skoro bi rekel — da ne!

Duhovniki, odvetniki, profesorji, narodni učitelji itd. se mnogokrat celo med seboj popolnoma brez vse potrebe nemški pomenkujejo, kakor da bi hoteli pokazati, češ — mi znamo; — istotako drugi uradniki.

Če so med seboj, ali če so v družbi ljudi, ki so zmožni nemškega jezika, sliši jih vsak hip klepetati nemški. Vi izobraženi grešniki, vi! Vprašajte se, ali ste pravzaprav opravičeni reči „mi Slovenci“.

Kaj bi šele bilo, če bi hoteli pisati o našem „narodnem“ ženstvu. Moj Bog, tu bi graja ne imela kraja. Saj je znano, da mnogim jezik v

nemščini bolj teče nego v slovenščini, in nekaterim se slednja tudi zdi bolj nekako prevsakanja. Izmed naših žensk, gospé in gospodičin niti vsaka druga po mojem mnenju ne more rabiti s čisto vestjo krasnega izreka „me Slovenke“!

Vzrok, da se mi zdi, kakor da vsi ti nimajo popolne pravice ponašati se z lepim imenom „mi Slovenci, me Slovenke“, vzrok vsemu temu tiči v preziranju materinega jezika.

Rojaki in rojakinje! Ako hočete rabiti izrek „mi Slovenci“ morate tudi z dejanji pokazati, da ste Slovenci, da ste Slovenke.

Ni vam treba tujega jezika mlatiti, ako vam je znano, da je vaš sosed v družbi, da je vaš uslužbenec, da je vaš tovariš zmožen vašega materinega jezika — ne sramujte se istega na javnih prostorih, govorite tudi tam edino le slovenski — in tudi delujte v tem duhu! Potem — potem bom vam pa z največjim veseljem pritrtil, da popolnoma opravičeno rabite ponosno geslo „mi Slovenci“.

Ali se menda bojite tuji jezik pozabiti! Ne, meni se zdi, da ta strah ni dovolj utemeljen, ne boste ga ne pozabili, verujte! In če bi ga, bodite prepričani, vsled tega se še svet ne bode pogreznil. Če pa imate opraviti s pravim Nemcem, no, potem pa utešite svoje srčne potrebe, tedaj kramljajte nemški v božjem imenu, le svojemu slovenskemu značaju nič ne zavdajte! Spominjam se časov Božidarja Rajča, dr. Gregoriča, dr. Herfana. S kolikšno odločnostjo in doslednostjo so se ti prvoboritelji borili za slovensko stvar in vedno naglašali: „Rojaki, v besedi in obnašanju pokažite, da ste Slovenci, da spoštujete materinski jezik in da ga branite pred sovragom-nemčurjem.“

Kakršne so zdaj razmere, smo primorani pokazati v prvi vrsti z besedo, z govorom, da smo res Slovenci in ponosni na svoj materin jezik. Če vržemo iz našega hrama, iz naših društev, iz pouličnega občevanja tuji nemški jezik in se poslužujemo le naše milodoneče slovenščine — potem bode upravičeno odmeval po širnih poljanah naše slovenske domovine ponosni vzklík „mi Slovenci, me Slovenke“.

Celjske in štajarske novice.

(Okrajni šol. svet v Celju) je v svoji redni seji dne 18. t. m. sklepal o šolskih stavbah v Šmartnem, Dramljah, Zg. Ponikvi in Frankolovem; imenoval g. Iv. Jezovška za zač. šol. voditelja, gđc. Fr. Vošnjak pa za pom. učiteljico v Prožinu; priporočal podelitev nekaterih starostnih doklad; pregledal proračune nekaterih kraj. šol. svetov za leto 1904; odločil o nekaterih osebnih zadevah ter se razgovarjal o zaključevanju šol o slučaju nalezljivih bolezni.

(Osebnosti.) Okrajni zastop celjski je volil v okrajni šol. svet g. Martina Lednika, posestnika v Galiciji. Gđc. M. Goričan (mariborska učit. kand.) je imenovana za pom. učiteljico v Pristovo (Šmarje).

(Imenovanje svetnikov pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju.) Zadnje dni prinašajo nemški listi obupna poročila iz Celja, da namerava vlada imenovati na izpraznjena svetniška mesta v Celju, ne ozirajoč se na predlagane samo-nemške

prosilce, najbrž Slovence, in se pozivljajo nemški listi in nemški poslanci, da zastavijo vse svoje moči, da zabranijo to novo žalitev celjskih Nemcev. Predobro vemo, kaj ta maneuver pomeni, vemo, da vlada z veseljem pozdravlja to vpitje, katero je sama naročila, da lažje opravičuje svoje krivice na pretežni večini spodnještajarskega prebivalstva. Kaj vlado briga, če stranke sodnika ne razumejo. Kaj jo briga slučaj Bratuša, ko so vsled nerazumljenja jezika Slovence po nedolžnem k smrti obsodili, kaj jo briga, da se enaki slučaj, četudi v manjši podobi, dannadan dogajajo pri naših sodiščih, — samo da ustreže nemškim svojim ljubljencem. Pričakujemo tukaj od naših poslancev, da se krepko postavijo vladi v bran, da ji odločno povedó, da zahtevamo za naše ljudstvo slovenskih sodnikov, ki razumejo njega jezik, njega običaje, se znajo vglobiti v njega čustvovanje, če hoče, da ne zgubi naše ljudstvo še tisto malo zaupanja v justico, katerega si je še ohranilo. Povedó naj, da se tukaj ne gre za nikake predprave, ampak za vitalne pogoje državnega obstanka samega. Ali je sploh mogoče od Nemca sodnika pričakovati pravice, od človeka, ki že a priori vidi v vsakem Slovincu zločinca, katerega mora obsoditi, ne glede na mogoče vplive in motive. — Slučaj Bratuša, ki je le mogoč v državi, kjer se postavna in naravna načela v prilog par kričev tako v tla teptajo kakor pri nas, je najhujša klotuza naši justici. To je sad zistema, katerega vlada že od nekdanj opazuje in katerega hoče na Štajarskem Gleispach v vsej svoji strogosti do skrajnosti tirati. Ta sramotni slučaj Bratuša naj bo sva rilen glas vladi, da mora predrugačiti svoje dosedanje načelo in se začeti ozirati na potrebe ljudstva, ker kmalu zna biti — prepozno.

(Vzorni red pri celjskem magistratu.) Pred nekaj tedni je bil iz Celja izgnan neki delavec vsled pijančevanja. Pred kratkim ga je pa zasačil na delu pri stavbi novega nemškega mlina v Celju celjski redar in čap! gnal ga je v luknjo. Nedavno je bila zoper njega določena kazenska razprava in moral bi biti ta izgnanec seveda obsojen, ako je res bil oblastveno izgnan in se je vendar povrnil. Toda dr. Negri je izjavil pri sodišču, da delavec pravzaprav ni bil izgnan, kajti izgon je sklepal kar na svojo pest — magistratni tajnik, ko župana ni bilo doma. Ker je pa dr. Negri potreboval pri mlinski stavbi delavca, prekucnil je kar na lastno pest javno naredbo o izgonu pijančka in pijančka zagotovil, da naj brez skrbi pride v Celje. Dr. Negri bode že „napravl“, da vkljub prestopku zoper javno naredbo od sodišča ne bode kaznovan. Kar je, najčudovitejše, je to, da je dr. Negri tudi pred sodnikom brez pomisleka ves ta nered, ki pri mestnem magistratu vlada, prostodušno priznal. Kako je torej z vodstvom celjskega mestnega urada? Kdo ima odločevati, sklepati in prekučevati naredbe mestnega urada? Župan? Magistratni sluga? Dr. Negri? — To je nemško „vjestvo“.

(Nemški pljunek na slovanske odpadnike.) Če mi danes pišemo nekoliko vrstic o celjskem mestnem ekonomu Drgancu, s tem nismo hoteli reči, da mi temu človeku bogve kakšen političen pomen pripisujemo. Vzamemo si tega ponemčenega Hrvata le za nekakšen

eksemplar v naši študiji o spodnještajarskih Nemcih. Stavimo to, ker je v zvezi z obsodbo naših odpadnikov, izrečeno od pametnega Nemca, kakor je v naši zadnji številki popisano. Celjski ekonom Drganec, ki slabo nemški zna, a je v kljub temu tako hud Nemec, kakor kača, bi bil rad ogrizel gospoda J. Simmlerja, ki je pristen Nemec in nič slovenski ne zna. To je pa pomembni Hrvat skusil storiti pred kratkim v Hartbergu, ko je prišel tja hajlat k slavnosti ognjegasev. Nahrnil je tam gospoda Simmlerja, češ da spodnještajarskim nemčurjem; Drgančevim sodrugom, čast prikrajšuje, ker njihove lumparije s časo pisom „Ringom“ svetu razkriva. Za ta nastop je „vahtarca“ hajlovca Drganca kot junaškega Nemca prav živahno pohvalila. Čujmo pa danes, kako pridigo je napisal pametni in pristni Nemec Simmler vsled tega pomembnemu Hrvatu Drganu. Prinašamo jo v dobesednem prevodu, ker velja ne le za celjskega ekonoma Drganca, ampak ravno tako tudi za več stotin broječe krdelo drugih spodnještajarskih posilincev. (Tu objavljeno sodbo o pomembnem Drganu bi po našem mnenju prav lahko imenovali nemški pljunek na slovanske odpadnike.) „Spodnještajarski Nemec je“, tako piše pristni Nemec Simmler v „Ringu“, „že sam na sebi izrodek krivice, in zato mu brez krivice niti obstanka ni. Ta stavek naj bi si zapomnil celjski mestni ekonom. Ta ekonom je živ dokaz za resničnost tega stavka. Pri zadnji slovesnosti ognjegasev v Hartbergu je bil tudi on navzoč kot „eden“ izmed dveh. Korakal je v procesiji z visoko dvignjeno bučo in s pogledom, kakor če Madžar škili na „švoba“. Ko sem šel tam mimo, sem v svoji pozabljivosti tega človeka pozdravil. Vsled moje prijaznosti me je pa ta pomembni Hrvat vprašal, ali sem morebiti jaz oni, ki Spodnjim Štajercem čast krastim. Kaj pa mislite, kdo je pravzaprav ta možič, ki se je drznil staviti to vprašanje? Povem vam, skoro sram in strah me je ime tega človeka na papir zapisati. Pristno nemško uho se čuti užaljeno, ako čuje imenovati tako pristno nemško ime. (Haló, Drganec! Hajl!) Ta mož vam je namreč rojen Hrvat. Bil je pa vojak in se je naučil tudi nekaj nemški. Vsled tega je postal, zdi se mi, narednik, samo to smolo je imel, da ni imel prilike postati drugi Jelačić. Ker ni bil za nikakšno rabo, mislil je: No, dobro, potem pa postanem Nemec. Morebiti Nemci take ljudi vender lahko za kaj slavnega porabijo. In šlo je, možič se o Nemcih ni prav nič zmotil. Postal je v Ptuj mestni sluga. Od tod je pa prišel v Celje za ekonoma, ker slovenski zna in nemški tudi. Dirja s podarjenim kolesom po celjskih ulicah in komandira svoje delavce, v slovenskem jeziku seveda. Proti slovenskemu „blapčevskemu“ ljudstvu je osoren in sirov. Če kdo pokaže, da je naroden Slovenec, takoj ga spodi iz službe, če je še tako izvrsten delavec. Nasproti nemškemu „gosposkemu“ ljudstvu je pa prilizljiv in ponižen. Ali veste zakaj? Čujte ga, kako to utemeljuje. „Nemcem se imam zahvaliti za vse, kar sem postal in zato je moja dolžnost njim se hvaležnega izkazati. Toda vprašam vas, ali ni taka zvestoba, pasja zvestoba, saj je le pes onemu zvest, ki ga ima na verigi priklenjenega. Človeška zvestoba pa govori vse drugače. Človeška zvestoba govori tako: „Rajši službo pustim, kakor da bi postal grd izdajalec svojega lastnega naroda.“ Take govorice pa seveda ni sposoben celjski mestni ekonom, ki menda sploh nikdar človek ni bil in ki je bil prej Hrvat nego je Nemec postal. In tak človek je glavna opora spodnještajarskega nemštva. Temu podobni so pa vsi ostali nemški stebri.“ Zdaj pa recite, ali ni to zaslužen pljunek pristnega Nemca na slovanskega odpadnika. Nadaljevanje o Drganu in celjski mestni blagajni sledi v petek.

(Adijo Jellek!) Jellek ni več častni občan občine Teharje. C. kr. namestništvo v Gradcu je z odločbo z dne 28. avgusta t. l. št. 27.392 razveljavilo sklep teharskega nemškutarskega občinskega zastopa, kajti izvolitev Jelleka za častnega občana je bila protipostavna.

(Bakljonošec posebne vrste.) Pod tem naslovom je poročala „Domovina“, da je „slovenski“ vojniški učitelj g. Božidar Mahorčič nosil nemški lampijon pri bakljadi vojniških posilincev. Kakor smo izvedeli, je vznemirila

tega gospoda posebno opomba, da je nosil lampijon med obligatnimi „lerfanti“. A kaj si hočemo! Resnica je resnica! V čast vojniških „lerfantov“ in v vzgled drugim tudi „študiranim“ gospodom in gospem pa moramo danes omeniti, da je bil eden teh vojniških „lerfantov“ toliko ponosen in značajan, da je tak usiljen mu nemški lampijon z vzkičkom „živijo“ vrgel na cesto ter pobegnil iz vrste domov. Kaj poročate vi g. Mahorčič k temu? Vi pa ste kot mož, ki se šteje med slovensko inteligenco, mirno s svojo boljso polovico korakali v vrsti! Ali vam ni silila rdečica v obraz? Kaj ste si neki mislili, ko ste čitali „vahtarco“, ki je v isti številki (30. avgusta t. l.), v kateri je poročala o tej bakljadi, na svoji prvi strani pisala o narodnih izdajcih in renegatih te-le resnične besede: „Wir müssen Kreaturen, die sich wider die Natur vergehen und zum Judas an ihrem Volke werden, an den Pranger der öffentlichen Verachtung stellen, so dass ihnen jeder das Wort „Volkverräter“ ins Gesicht speit.“ (Kreature, ki se pregreše zoper naravo in postanejo Judeži svojemu narodu, moramo izročiti javnemu zaničevanju, da jim more vsakdo besedo „izdajca naroda“ v lice pljuniti.) Te besede pa ne veljajo samo vam, ampak vsem tistim vojniškim „Nemcem“, katere je rodila slovenska mati in teh je 99%, vseh Vojničanov. V vaše opravičenje bodi sicer rečeno, da niste sami iz lastnega nagiba zašli na to krivo nečastno pot, ampak da je to zasluga vaše milostne, kateri pa se na vsakem nemškem stavku, katerega izusti, pozna, da njena zibelka ni tekla tam kje blizu Berolina, ampak v kmetski hiši tam na — Gemilskem pri Vranskem.

(Vojniške novice.) V noči od 4 na 5. t. m. so skušali do sedaj neznani tatovi vlomiti v sredi trga ležečo trgovino M. Jošt. Odprli so že razlogo ter sneli vrata v trgovino, ko so jih Ledlinovi pomočniki zapazili ter odgnali. Potrebno orodje za vlom so si nabrali v delavnici tukajšnjega sodarja J. Rednaka. — V cerkveni konkurenčni odbor vojniški so voljeni: A. Brezovnik, načelnik, za trg Vojnik, Fr. Brance, namestnik, in Ig. Samec za občino Škofjovos, Ig. Kolar za občino Višnjevica in Martin Lavbič za občino Bezovica. — Za volilce k volitvi v okrajni zastop celjski je izvolila občina Škofjovos sledeče odbornike: M. Bikovšek, Fr. Brance, Fr. Ofentavšek in J. Pilič, same zanesljive narodnjake. — Dne 10. t. m. je dobila petnajstletna Micika Lipuševe, hčerka višnjevškega župana, postavno talijo 52 K za rešitev iz smrtni nevarnosti. Rešila je namreč v lastni smrtni nevarnosti svojo kopajočo se tovarišico A. Pavšer. Vsa čast junaški slovenski deklici.

(Na obrtno nadaljevalni šoli v Žalcu) se prične šolsko leto dne 1. oktobra t. l. ter traja do 1. maja 1904. Vpisovanje v to šolo vršilo se bode v petek, dne 2. oktobra ob 6. uri zvečer v risalni dvorani (Lipoldova hiša). Tedenskih učnih ur je sedem in sicer vsak torek in petek od 6—8. ure zvečer in vsako nedeljo od 8—11. ure dopoldne. Zunanji vajenci se lahko oprostijo večernega pouka.

(Dobrna.) Jože Potočnik iz Dobrne je užaljen, ker se mu je v „Domovini“ očitalo, da z nemškutarskimi „fajerberkarji“ drži. Tudi nas prosi, naj bi popravili, da ni dobil po več mesecev prostega stanovanja v Celju in drugod. Mi mu v tem slučaju rade volje ugodimo in mu tudi nočemo prav nič očitati, pač pa pričaku jemo, da bode nemčurjem kmalu hrbet pokazal. Potem si bomo dobri, prej ne.

(Častno občanstvo.) Občina Sevnica je po zastopstvu v javni seji dne 19. julija t. l. soglasno imenovala velečastitega gosp. Tomaža Dernača, šolskega ravnatelja in nadučitelja v p., posestnika srebrnega zaslužnega križa s krono, v hvaležno priznanje njegovega dolgoletnega uspešnega učiteljevanja na sevnški ljudski šoli svojim častnim občanom, in ravno tako tudi svojega rojaka, visokorodnega gospoda Martina Kragl, župnika pri Sv. Martinu na Polju, o priliki svečanosti petdesetletnice njegovega mašništva. Gospod Tomaž Dernač je pri vročitvi častnega diplome podaril 50 kron za ubožce sevnške občine.

(Pri sv. Barbari niže Maribora) je umrl 24. t. m. g. Lovro Rolla, vpokojeni nadučitelj, v 74. letu zvoje starosti. Rojen je bil 1830. l. pri sv. Ani na Krombergu. Izšolal se je v Mariboru s prav dobrim uspehom. Njegovo službovanje je bilo nad 30 let pri sv. Petru niže Maribora. Bil je izvrsten, strog in natančen učitelj, ljubezniv šolski vodja in drag tovariš. Marsikateri šentpetrčan mu je lahko hvaležen za pridobljene nauke in izobraženost. Razun svojega poklica iz polnjeval je kaj vestno tudi mnoga, mnoga leta orglarsko službo v veliko zadovoljnost rajnega č. g. kanonika Glaserja. Svetila mu večna luč!

(„Štajerčeve“ neumnosti.) V zadnji številki „Štajerca“ se vojskuje — saj je baje hotel enkrat postati iz rezervnega častnika aktiven častnik — sedaj je navaden prostak — J. Drevenšek, urednik „Štajerca“, s polnim imenom proti „Domovini“. Oseba tega možicelja, ki je bil že rezervni častnik, bogoslovec, železniški uslužbenec in pisar najnavadnejše vrste, je neznatna, tako da ni vredna ozira; značilni pa so argumenti, katere proti „Domovini“ in celjskim prvakom navaja. To hočemo danes na rešeto vzeti. Drevenšek piše: „Ornig je storil za naše ljudstvo več, kakor vsi popi in dohtarji, ker je, čeprav Nemec, vsikdar rad pomagal slovenskim kmetom.“ Temu nasproti se mora pribiti, da Ornig ni Nemec, ampak slovenski odpadnik, renegat, nemčur, kakor J. Drevenšek sam; vrana pa vrani nikdar oči ne izkljuje. Sicer pa je J. Drevenšek odvisen od Orniga in Blankeja, vsaka Ornigovega. Njegova hvala torej nič ne velja, ker je on Ornigov sluga, ki izgubi svoj kruh, če se Ornigu za meri. Ornigova „zasluga“ za uboge Haložane je med drugimi tudi to, da je izposloval mestjanom Ptujčanom, ki se v kočijah vozijo in imajo v hranilnici naložen denar, (podpor za obnovitev vinogradov, „med tem, ko ljudstvo strada“; in kako so ubogi Haložani veseli, da jim je Ornig odkrnil ta delež podpore, tega „poštenjak“ J. Drevenšek ne ve, čeravno je pravi Haložan, — Hekov Hanzek. Kot rojen Haložan — pravi dalje — in kmetski sin posvetil je vse svoje znanje, vse svoje moči „Štajercu“; za Drevenškovo znanje in njegove moči „Štajerca“ nihče ne zaveda. Prijatelj ne slepi sebe in drugih; poznamo te do srca in obisti. Strojbe bi rad nadaljeval in bi jih tudi lahko nadaljeval; toda kazenski akti okrožnega sodišča v Ljubnem so tisti jez, katerega tudi z Ornigovo oporo in podporo ti „poštenjak“ prvega reda preskočiti ne moreš. Od tod tvoja jeza na „popovske in dohtarske slovenske fakine“, kakor jih ti nazivlješ. Kot pisar si bil tudi v pisarni nemčurskega notarja Filaferra v Ptuj. Toda tega ne nazivlješ „dohtarskega fakina“. Zakaj neki ne? Če si pa ti, Hekov Hanzek, tako ponosen, da misliš, da se bode tvoje ime poznejšim rodovom v častnem spominu ohranilo, ti moramo povedati, da nam tvoj ponos jako dopada. Svetujemo ti samo, da si že sedaj naročiš „črno škatljo“, v kateri se bo tvoje ime kedaj svetilo. „Lastna hvala smrdi“, pravi pregovor. Haložani ti ne bodo po tvoji smrti niti „črne škatlje“ za tvoje uspešno ali neuspešno sodelovanje pri „Štajercu“ posvetili — kazenski akti iz Ljubna bodo edini spomenik tvoje delavnosti.

„Slovenija“ slovenskim abiturijentom in akademikom.

Na podlagi narodne in socialne ideje se temeljito teoretiško izobraževati ter izven strankarskih taborov stoječ, objektivno poučevati razmere, v katerih naš narod živi — in si iz tega dvojega vstvariti na zares utemeljeno, ne slučajno prepričanje oprta načela za prihodnje delo — to je na kratko povedan program radikalno-narodnega dijaštva, združenega v „Sloveniji“, v kolikor se ta posredno dotika politike. Ko smo lani stopili s pozivom pred abiturijente, smo svoj program natančno utemeljili, letos nam se to ne zdi neobhodno potrebno, ker nas že nekoliko poznate in ker upamo, da se ne daste oplasti in zmotiti po napadih in podtikanjih, ki smo jih postali deležni. Pred vsem nam jih je doneslo načelo

svobode, s katero naj sodi po našem mnenju dijak politične stranke. Za nas je politika pred vsem veda, in v vedi bodi podlaga učenja svobodna, neovirana po onih predsodkih, ki jih je sigurno poln dijak, kateri je brezpogojen pristaš te ali one politične stranke in njenim voditeljem — priključuje. Enaka načela kot mi zastopajo danes večji del napredni dijaki v Cehih, v Hrvatih pa „napredna omladina“.

Nam se ne zdi nobena prednost, če ta ali oni dijak potrka na prsa, češ: „v močni stranki sem“, in vzklika: „Imam lahak pristop do ljudstva.“ Ni vselej pravica in resnica tam, kjer je danes moč in masa. In svoje prepričanje vravnati potem, da bi ugajali gotovim gospodom, ali pa da bi imeli danes po milosti kakih agitatorjev dostop do ljudstva, to je malo drago!

Iz stališča objektivnosti sodimo tudi gmotno vprašanje slovenskega dijaštva, vprašanje, ki ga „Slovenija“ ne bo nikdar spustila iz oči. Že danes dviguje svoj glas proti vsem onim, ki bi skušali urediti to vprašanje enostransko, podeljuje podpore le onim dijakom, ki so njih politični pristaši. Morala, potreba značajeve, potreba slovenske sloge, ki bi bila stem še bolj otežena, ko bi postala vsaka stranka s svojim naraščanjem takoreč narod v narodu — to govori zoper take nakane.

Ko smo že tu imenovali slogo, povejmo še dve, tri o slogi. Da bi bila nam sloga prekoristna, ve vsak, a misliti, da je mogoče ujediniti narod na podlagi enega programa, je utopija — Korakajmo deljeno, a skupaj udarimo! Kjer so točke naših programov enake — in takih je vključ razkosanosti vspricho tujega pritiska, ki sedaj tlači naš narod, še vedno mnogo — tam gredimo brez osebnih predsodkov k isti mizi. Tako realno slogo želi „Slovenija“ tako bo tudi nadalje delala vsem ugovorom vključ pri vseučiliškem vprašanju, ki mu bo, kakor dosedaj, posvečala svojo pozornost.

O prednostih, ki jih uživa naše društvo na Dunaju kot najstarejše, najuglednejše in najštevilnejše društvo, o sredstvih, ki nam jih nudi, da izpolni svoj idealni namen, Vam ne bomo tu pisali: to si pogledate lahko sami. Tudi o našem bodočem delu ne bomo prorokovali, saj ste Vi sami, ki naj pri tem sodite in sodelujete. Ne delamo obetov, imamo pa nade. Da se nam izpolnijo, to leži v rokah vseh onih, ki hočejo biti pravi Slovenijani.

Na zdar!

Za odbor:

Predsednik: Rado Jereb, Tajnik: Fran Mihalič,
aba pravnik, modroslovec
Vodice na Gorenjskem v Ljutomeru.

Dostavek: Informacije o študijah na visokih šolah dunajskih dajejo razni odbornikov drage volje tudi: Rado Gnejzda, modroslovec v Idriji; Ivan Vesenj, modroslovec Možganci, Štajarsko. Opomba uredništva. K temu lepemu pozivu pridemo mi iz svojega stališča samo eno besedo: Slovenskim dijakom, ki gredo na Dunaj, odločno svetujemo, da izmed tamošnjih društev volijo kot svoje akad. društvo „Slovenijo“.

Druge slovenske novice.

(Štiridesetletnica ljubljanskega „Sokola“) se je izvršila vključ temu, da je bila cela slavnost tako rekoč v domačem krogu, vendarle prav impozantno. Ker nam je obljubljeno daljše izvirno poročilo, bomo poročali o tej slavnosti prihodnjič obširnejše.

(Slovensko planinsko društvo) praznuje letos dne 10. in 11. oktobra svojo desetletnico v Ljubljani. Natančne podatke priobčimo ob priliki.

(Za nemško gledališče v Ljubljani) je kranjska hranilnica dosežala že darovala celih 240.000 kron. Prihodnje leto baje že začnejo zgradbo. — Pomisliti je treba, da je ta denar slovenski denar, da se z dobičkom, ki ga ima hranilnica od slovenskih vlog, zida v slovenski Ljubljani nemško gledališče.

(Dramatično društvo v Ljubljani) je sklenilo zaprositi župana Hribarja, naj vložijo v deželni zbor prošnjo, naj bi isti od prihodnje sezone 1904—1905 dovolil slovenskemu gledališču prirediti predstave vsak drugi dan. Tako

bi slovensko gledališče zadobilo pariteto z nemškim, ker sedaj ima slovensko po 3, nemško pa po 4 predstave na teden. V slovenski Ljubljani, v središču slovenskega naroda, je taka zahteva menda več nego opravičena.

(Samomor radi silne bede.) Cerkovnik pri sv. Krištofu v Ljubljani je našel na novem ljubljanskem pokopališču 61 letnega pekovega pomočnika Franceta Ljubiča mrtvega. Prerezal si je žile in izkruval. Doma je bil iz Grosupljega pod Ljubljano. Revež je bil v skrajni bedi. Zaradi starosti ni več dobil dela in brez dela ni mogel živeti.

(Nov „Sokol“ na Kranjskem.) V Trzinu na Gorenjskem, kjer se je vsled tamošnjih tovarn, ki so v nemških rokah, začela nemškutarija zelo ošabno košatiti, se bo ustanovil v najkrajšem času „Sokol“, ki bo branil slovenski značaj Trzince.

(Pred izseljevanjem na Vestfalsko) svari avstrijski konzulat v Kolonji (Köln) ob Reni, ker je v pramogokopih dovolj delavcev in je zaslužek jako slab, stanovanja in živila pa jako draga.

(Židovska sinagoga na — Kranjskem.) Na Hrušici na Gorenjskem se je zbralo vsled dela pri vrtanju tunela skozi Karavanke ljudi vseh mogočih narodnosti in veroizpovedanj. Cerkve ni na Hrušici nikake, pač pa so si Židi ustanovili svojo sinagogo. Očedili so neki hlev in tamkaj praznovali svoje praznike. Tudi neka prodajalna je bila vled teh praznikov zaprta. Najbrž je s to sinagogo tudi v zvezi privatna nemška šola, ki jo je ustanovila neka Hübschnigg na Hrušici.

(Družba sv. Mohorja.) Družba sv. Mohorja šteje letos 76.058 udov, to je 3988 manj kakor lansko leto, ko smo bili dospeli do prečastnega števila 80.046 udov. Po treh pokrajinah smo napredovali; zlasti so se odlikovali Amerikanci, ki štejejo 137 udov več kakor lansko leto. Po raznih krajih 50 udov več, v sekovski škifiji 4. — Nazadek se kaže po škifijah, oziroma krajih: Lavantinska 2115, ljubljanska 915, goriška 396, krška 360, tržaško-koperska 220, Afrika in Azija 51, somboteljska 40, poreška 30, zagrebška 23, bosniška 15, videmska 8, senjska 5, djakovska 3. — V družbine „zlate bukve“, v katere se po pravilih vpiše vsak novo vstopivši ud, se je zapisalo 7167 novih letnih udov, namreč od številke 234.722 do številke 241.889. Družba razpošlje svojim udom letos 456.348 knjig. Pač častno število za mali in že tako razkosani slovenski narod! Če prištejemo te knjige onim, katere je družba sv. Mohorja od svojega obstanka že podala svojim udom, najdemo, da je Slovincem vkup poklonila 9.300.040 iztisov knjig. V istini pa je to število še precej višje, ker so tu štete samo one knjige, ki so jih prejeli udje, natisnjeni in izkazani v naših koledarjih.

(Prijet tat.) Natakarija Adolfa Mencina, ki je ukradel v goriškem hotelu „Südbahn“ 118 K, so prijeli v Bregencu in ga pripeljali v Gorico.

(Svojo ženo s sekuro ubil) Vincenc Vončina iz Grgarja na Primorskem se je nekaj sprl s svojo ženo, s katero je bil šele štiri mesece poročen. Vzela sta se iz koristolovja in prepir je bil v hiši na dnevnemu redu. Prošli terek sta se zopet skregala in mož je pograbil sekuro ter ženo štiri krat udaril, da je bila takoj na mestu mrtva. Prijavil se je sam sodnji.

(Velikemu slovanstvu in njegovi bodočnosti) S posvečenih tal Ciril-Metodijskih, z Velegrada svetega se vsej Slaviji v kratkem — v plemenit slovanski namen — razpošljejo znamenite vseslovanske razglednice, ki bodo po vsem slovanskem svetu vzbujale veliko pozornost! Naj bi sinovi in hčere Matere Slave pridno razširjali te razglednice in jih zahtevali v vsaki narodni prodajalni, da bi tako pomagali navduševati vse Slovanstvo za njegovo ne več daljno veliko bodočnost. Razglednice razpošilja Metod Melichárek na Velegradu (Morava) z dovoljenjem slovanskega odbora.

Politični pregled.

(Državni zbor.) Štiri dni je trpelo, predno se je posrečilo državnemu zboru rešiti zadevo, katere so sicer vsi ljudski zastopniki želeli čim prej rešiti, pa so se le vsled stare medsebojne ljubeznivosti prepirali zato, čegava bo obveljala,

ali češka, ali nemška. Vlada se je končno postavila na češko stran in raznim mešetarjem se je končno posrečilo, da so rešili Avstrijo ogrske napetosti. V soboto zvečer je sprejela zbornica skoraj enoglasno predlog: „Vlada se pooblašča, da od potrjenih vojaških novincev pokliče v službo 59.024 mož. Večje število more pozneje dovoliti zakonodajstvo.“ S tem je torej vojaško vprašanje za Avstrijo rešeno. Novinci bodo poklicani v vojaško službo in tretjeletniki gredo na dopust. — Včeraj je bila zopet seja državnega zbora.

(Odpuščenje tretjeletnikov.) Državni vojni minister je izdal dne 27. t. m. odlok, po katerem se morajo letošnji tretjeletniki avstrijskih polkov takoj odpustiti. Pri ogrskih polkih se odpuste samo oni tretjeletniki, ki imajo avstrijsko domovinsko pravico.

(Na Ogrskem) se še vedno ni posrečilo grofu Khuen-Hedervaryju utolažiti opozicijske burje. Sicer je sestavil novo ministrstvo, v katerem so vsi dosedanja ministri razun Tomašića, odpeljal se je na Dunaj k cesarju, da mu poroča, ali v Budimpešti je še vedno vse narobe. Poslanec Barabas je pozval kar sedem poslancev na odgovor, ker so ga radi znanega vzklika proti cesarju v zbornici psovali. Opozicija je sklenila, da Khuen ne pusti več govoriti v zbornici. Košutova stranka je predložila zbornici adresni načrt, ki bi naj bil odgovor na armadno povelje. Iz tega načrta se izprevidi, da Košutovci ne smatrajo krone za konstitucionalen faktor, kajti „pravice Veličanstva so le od kralja oskrbovane pravice ljudstva“ — popolnoma republikansko načelo. Pričakovati je še burnih prizorov v zbornici, ako se vlada ne odloči za razpust državnega zbora.

(Srbija.) Včeraj se je razglasila razsodba v znani zarotniški aferi nižjih častnikov. Razsodba nam še ni znana. Pač pa je izjavila srbska vlada, da so vest, ki jih raznašajo inozemski listi, da so svoj čas zarotniki umorjenega Aleksandra in Drago oropali in jima celo prste porazili, da si prilaste dragocene prstane, popolnoma izmišljene. Sodni zapisnik izkazuje vse poškodbe na truplih umorjene kraljeve dvojice, toda na rokah ni nobene. Vse dragocenosti so se našle tamkaj, kjer so bile ponavadi, in se bodo javno prodale.

(Na Balkanu) hočejo le reformirati. Koliko in kako pomagajo te reforme, najbolj jasno govori poročilo macedonskega odbora, ki pravi, da je od časa proglašanja vstaje že pomorjenih nad 70.000 Bolgarjev. To se res pravi menitno reformirati in pacificirati, kajti ako se bo tako nadaljevalo, bo Macedonija prav kmalu mirna, kajti ko bo zadnji macedonski Bolgar mrtev, bodo vse avstrijsko-rusko-turške reforme izvedene in potem „slava evropski kulturi!“ Turki nadaljujejo svoje grozovitosti. Koliko vasi je požganih, se ne more več določiti. Kako delajo ti krvoločneži ob takih prilikah, je težko pojasniti. Zažgali so neko vas z 250 hišami. Vas so obkolili in jo bombardirali. V vasi so bili večinom le starci, ženske, in otroci. Osemsto oseb je zgorelo, ali pa so jih pobili. Okrog 50 otrok od 5 do 10 let starih so vrgli v apnenico. Vstahi si mnogo obetajo od zime, kajti turški vojaki so zelo slabo preskrbljeni za zimo. Ako bi se v tem času vnela vojska med Turčijo in Bolgarsko, bi Bolgarski ne bilo ravno preveč težko zmagati. Zato se bo na zimo vstaja ponovila še v večji meri, da se končno prisili Bolgarsko in Turčijo do vojske.

Loterijske številke.

Gradec, 25. septembra 1903: 41, 50, 66, 1, 25.
Dunaj „ „ „ 51, 10, 78, 83, 41.

Priporočilo.

Vsakomur, kdor želi čas in denar štediti ter doseči v enem letu izpit enoletnega prostovoljca, se priporoča **Hans Herdani-jev zavod v Pragi.**

Krakovska ulica št. 21. (407)

Dražbeni oklic.

Na zahtevo c. kr. erarja, zastopanega po c. kr. glavni davkarji v Celju, se bo vršila

dne 13. oktobra 1903

dopoldne ob 11. uri pri spodaj podpisanim sodišču, v sobi št. 7 dražba nepremičnine vl. št. 332 mestne občine Celje, obstoječe iz enonadstropne hiše v Novi ulici št. 1 v Celju z dvoriščem v obsegu 1 a 32 m², zidanim konjskim blevom, zidanim pisarniškim poslopjem, zidano skladiščno lopo, eno odprto delavnico in skladiščno lopo in eno stekleno delavnico.

Nepremičnina, ki se bo prodala na dražbi, je cenjena na 50.349 K.

Najmanjša ponudba znaša 26.798 K 50 v; pod tem zneskom se ne bo prodajalo.

Dražbeni pogoji in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško-knjižni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo kupci pogledati pri spodaj podpisanim sodišču, v sobi št. 5 v uradnih urah.

Terjatve, vsled katerih bi bila ta dražba nedopustna, naj se najpozneje v zato določenem dražbenem roku pred začetkom dražbe sodišču naznanijo, ker bi se sicer na licu mesta ne mogle upoštevati več.

O nadaljnjih stvareh dražbenega postopka se bodo osebe, za katere so dosedaj terjatve ali dolgovi na nepremičnini vknjižene ali pa se bodo tekom dražbenega postopka vknjižile, obvestile samo z javno razglasitvijo pri sodišču, ako ne stanujejo v področju spodaj označenega sodišča ali ako ne prijavijo pooblaščenca, ki stanuje v kraju, kjer je nameščeno sodišče.

C. kr. okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 24. avgusta 1903.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, sprejme takoj tiskarna D. Hribarja v Celju.

Dobra hrana in stanovanje

se išče za starejšega moža.

Ponudbe na upravnništvo „Domovine“ v Celju. (399) 3-2

K sezoni!

Trgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič
Celje, Stajarsko *** Podružnica v Kranju, Gorenjsko

priporoča
svojo veliko za-
lago različnih
poljedelskih
strojev, kakor:
gepeljne, mlatil-
nice, čistilnice,
slamoreznice,
mline in stiskal-
nice za grozdje
in sadje, vetr-
nice, brane za
njive in seno-
žeti, pluge itd.

po najnižjih cenah. (398) —18

JANEZ PECKO, trgovec
na Ponikvi učenca
sprejme

z poštene hiše z dobrimi šolskimi spričevali
v svojo trgovino. 403 3-2

Vizitnice

priporoča tiskarna Dragotin Hribarja v Celju.

Trgovski pomočnik

kateri že več let služi kot samostalen poslo-
vodja v neki podružnici, želi svojo službo v
taki ali kmetijskem društvu premeniti. —
Ponudbe na upravnništvo tega lista. (398) 2-2

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih porev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu
občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega
papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raz-
novrstno barvanega svilnatga (za cvetlice), za vezanje
knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno
še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom:
»Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardt-
muthovih in drugih svinčnikov in angleških peres
po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, pe-
resnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice
in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske
knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih
škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare.
Velik izbor albumov za fotografije in spomence, map za pisma
in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listine itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupcen še poseben popust.
Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se
tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celji

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pi-
sateljem, založnikom in slav. občinstvu za
vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu
in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah.
Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila,
prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne
liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, ime-
nike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za
urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za poso-
jilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več
krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in
častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigo-
veška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor
tudi najfinjša priznana trdno in ukusno. Ker je
moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi
stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar
najhitreje izvršuje tudi največja naročila.